

Womhaj Bóh!

Cyklo 24.

17. junija.

Łětnik 10.

1900.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ƙo kóždu ƙobotu w Szmolerszej knihicziščezěrni w Budyščinje a ƙu tam dostacž sa šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

1. njedzela po ƙwj. Trojizy.

1. Jana 4, 16.

„Bóh je luboscž, a šchtóž w lubosczi woſtanje, tón woſtanje w Boſy a Bóh w nim.“

„Bóh je luboscž“, ſ tutymi džiwnymi krotkimi, hlubokimi ƙłowami spěwa ƙwj. Jan tón ƙhěrluš tych ƙhěrlušow, kotryž je pšchi Božim trónje, ſ Božeje wutrobny wopšchijał. To je spěw teho wuczomnika, kotrehož tón Anjes lubowasche, ƙiž bė pšchi jeho wutrobje ležał, w kotrehož wutrobje čziche, ale mózne plomjo Jeſuſkowneje luboscze ƙapa, na kotrehož šchědžiwym wobliczu rańšche serja wěczneho žiwjenja ƙo ƙhyscžca. Wón spěwa tamny ƙhěrluš, kotryž je čzłowjeſtvo tał dolho pytało, kotryž ƙmy my wot małoscze ƙem tał huſto ƙhyscheli, kotryž do ƙylſow ſemje tał huſto nuts ƙlinczi ƙaž jandželska powjeſcž a njebjeſki ſynt: „Bóh je luboscž“.

Bóh je potajniſtvo. „Je jedyn potajny Bóh a bydli w ƙwětle, hdžez ničtó dóncž njemóže“, ƙaž piſmo praji. Jeho wěczna móz a bójiſtvo wšchał ƙo ſpóſnawa na ſkuttach, mjenujzy na ſtworjenju ƙwěta a nutrne wóczło widži drje ƙlědy njebjeſkeje mudroscze, kotraž na ſemi tał džiwnje hrajesche. To ƙu ſtopy Boha, ƙiž ſe ƙwojeje pychu pšches ſtwórbu ƙroczi, wo kotrejž spěwamy:

Bój, wutroba, a wjeſel ƙo
Na darach Boha twojeho
W tym lubym lětnym čzaſu,

Wšcho rjenje je ſa čzłowjeſtow,
Duž njech na pšchi ſahrodow
Šso twoje woczi paſu.

Alle wotmolwjenje na to praſchenje: ſcho je Bóh? pohlad do wutrobny Božeje nam ſtwórbu njedawa. Šzu ƙebi ƙłowu ƙamali, mudri wšchěh ƙrodow a čzaſow ſ čzowym hudancžkom, ale wšchitzy njeſu dale pšchischi ƙacž ſ Athenſkemu woltarjej ſ napiſmom: Temu njeſnajomnemu Bohu! Jenož wěczny ewangelion nam dawa wotmolwjenje jaſnje a wyſtajo: Bóh je luboscž.

Luboscž pał je tež potajniſtvo, hluboke, ſbóžne potajniſtvo, jenož wot tych ſpóſnate, kotřiž ƙu lubowali. Někaſke ſdacze wšchał wšchitzy wo tym mamy, ſchto je luboscž. Pšchetož w někaſkim ſchalcze je naſchu myſł pšchimala: Manowa luboscž, macžerna luboscž, luboscž ſ nanej a macžeri, luboscž ſ bratrej a ſ ƙotſje, njewjeſcžinſka a mandželska luboscž. Bóh je dom a ƙwójbu móhł rjez nižſchu ſchulu luboscze čzinił, hdžez ſahe móz luboscze ſhonichmy, hdžez ƙóždžicžkeho ƙebitoſcž ſlama a ſ zunim gwaltom ſ podacžu na druheho nuczi. Alle wšchitka ƙreaturſka luboscž je jenož podomnoſcž a poſthodžent Boha luboscze: teje luboscze Božeje ſ nam a naſcheje luboscze ſ Bohu a naſcheje luboscze mjeſ ƙobu w Boſy. To ƙu ſtopy Boha, kotryž ſ pychu ƙwojeje luboscze pšches ƙwojeje wuſtajenja w čzłowſkim žiwjenju ƙroczi a nam, hdžyž ſbože a ſbóžnoſcž čzłowſkeje luboscze ſhonimy, ſ tamnym spěwanjom ſacžucž dawa.

Ach praju ja, hdyž Božo ty
 Nam hižo jow tač rjany by
 Na tutym khudym šwěczi,
 Šhto haŕle ma po tutych dnjach
 We twojich ſlotnych bydlenjach
 Šso dońcž na twoje dźećzi?

Tute ſnamjo wſcheje čłowſkeje luboſće pač by ja naſ
 potajniſtvo woſtało, hdy njeby wěczny ewangelion nam
 hudanczko ſhudało: Bóh je luboſć. Halleluja. Saměrnje,
 wulke je potajniſtvo Bože: Bóh je ſjewjeny w čžele,
 Khrystuſ je čłowjek ſežinjena luboſć Boža. Čhzeſch-li tu
 luboſć widžecž, čhzeſch-li teho wulkeho potajeneho Boha
 widžecž, dha pohladaj na Khrystuſa, kotryž praji: „Šhtóž
 mje widži, tón widži teho Wótza“, a kotrehož ſwj. Jan
 pomjenuje ſłowo, wurjeknjemu wntrobu Božu. Teho dla
 rěka w luboſći woſtač: w Khrystuſu woſtač, do njeho
 wěricž a po nim khodžicž a w jeho luboſći Boha a bliž-
 ſchich lubowacž jako ſam bo. Hamjen.

Pucžowanje po Božim piſmje

abo

laſte myſle nadeńdžech, Bože ſłowo čitajo.

Podawa ſwěrnny čitač „Pomhaj Bóh-a“.

Wopyt na horje Ararat.

(Potracžowanje.)

Čezmiadžinſke murje khowaja ſajimaweho mjela: praſtare
 armeniſke ſpiſy, ſběrki žyrtwiſkich ſudobjow, ſtarožitnoſće, mjes
 nimi wulkn čžejku wot Noachoweho kaſchčža.

A wobjedu ſežyhadymy bo ſ někotrymi mnichami a ſ patri-
 archom. Běſche to wutrobne počzeſčžowanje naſchich čžejko pod-
 klóčženyh hoſpodarjow. Hdyž tež patriarch a mnicha wjeſeli
 wopyt ſ Europy witachu a radoſć a wježołu myſl wobkhowacž
 ſpytachu, dha njemóžachu tola čžasto doſć hórku boloſć pſchewinyč
 a potajicž, hdyž ſpominachu na bratrow a kotrow ſwojeho luda,
 kotřiž mječachu njecžlowjeſte hroſnoſće a njeſchwarnoſće pod zuſym
 knjeſtwwom wučerſpjecž, wo kotrychž je tež „Pomhaj Bóh“ piſało,
 a na kotrež naſ dženſa hiſchče dopomina ſběrka ſa armeniſke
 ſyrotki. Se ſrudobu hladachu naſchi mnicha do pſchichoda. Po
 móžnoſći pytachu woni pomhač. Powjedachu nam, ſo maja
 w klóſchtrje hiſchče tji ſta wobohich, kotrychž maja džen a nóz
 ranow dla hladacž. W klóſchtrje Čezmiadžin bo tež wſchědnje
 wučzi, wo čžimž móžachmy bo ſ radoſću pſchewwědčicž. Sewaſ
 bo ſ wjeſchja wſchudžom armeniſke ſyrotki podtkóčžuja. Čezmiadžin-
 ſzy mnicha maja w klóſchtrje tež ſwoju čžiſchčežetnju, ſo bychu
 lud ſ knihemi a tež ſ nowinami „Ararat“ ſaſtarali.

Na naſchim domojpucžu do Eriwana mječachmy ſkladnoſć
 ſhonicž, kač poraženi w ſwojich myſlach běchu ſdžělani Armenojo.
 Pſchypadnje běſche naſch wós ſaſtal pódla winizy. Pſchecželniwje
 pſchijneſechu nam tamniſchi ludžo winowe kieže a ſdžělachu nam
 jich ſrudobu „mrějazeje Armenſkeje“ dla.

Popođnju poſdže pſchindžechmy do Eriwana. Hiſchče ſamón
 džen ſaměrichmy bo na Ararat. Wječor hiſchče dojedžichmy do
 wſy Aralik, hdyž naſhadžech mjeńſche wojeńſke wodželenja. Hižo
 tu ſapocžuje bo ſemja poſbėhowacž k horje Ararat. Nožy poſdže,
 abo lepje: hižo rano ſahe, mjenujžy wokolo tjičoh hodž. pſchindžech-
 my do Aralika. W tajkej hodžinjje bo ſ wjeſchja wopyt njepowita.
 Tola wojazy na tutej ſtaziji ſaſtarachu naſ ſ dobrej hoſčžinu
 S tym bo čłowjek ſažo ſhraba, hdyž je wot ſymneje nožy a
 dolheho jėdženja — 5 hodž. dolho běchmy na woſu ſedželi —
 wſchón ſmotany. So bo živilizaciji džen a bóle ſdalowachmy,
 ſpóſnachmy tu bóſny: njemějachu tu žanyh ložow. Wobhladniwi
 běchu ſebi pózne ložo kupili a ſobu wſali. Sa druhich běſche tu
 mjehkich plachtow na doſć.

Sažo bljſchčeſche bo rano njeby w najrjeńſchej módrinjje.
 W kraſnej jaſnoſći poſbėhowaſche bo dwaj-wjerſchkojta hora
 k njeby, po ſdacžu bliſto pſchew nami. Na ſahrodženyh dworje
 wojeńſkeje ſtazije ležachu naſche wjelbludy, ſydom bė jich. Wone
 mječachu naſchu nadobu donjeſć hacž do Szardar Bulaku w niži-

nje mjes wobėmaj wjerchomaj. Pſchew wrotami khodžachu naſche
 konje na paſtwje; jich nabrun wobkėdžerjo paſechu je.

Bėchmy ſebi wotmyſlili, ſo čžemy pola Koſatow na Szardar
 Bulaku pſchewowacž, a potom na drugi džen bo na pucž podacž
 na wjerch maleho Ararata, wot ſněha hiſchče njepotrny, 4000 m
 wyſoki. Nėhdže wokolo 4 hodž. rano bližeſche bo čžrjoda jėdných
 horje. So bo nam njeby ničžo ſwadžilo, pſchewodžeſche naſ
 offizer ſe ſedmimi namjeńnymi wojakami a ſ wjeſchkej čžrjodu
 jėdných Kurdow, kotřiž běchu ſa polizajžy pſchijſtajeni. Pſchindžemy
 nimo bėhnych niſkich khėžtow wſy Aralika, pſchew ſahrody a ſahony
 ſ hammu poſadžene. Čunjo poſbėhowaſche bo krajina k tamnemu
 „hórſtemu ſedlu“ mjes wobėmaj Araratomaj, hdyž mječachmy ſa
 ſydom hodžinom byč. Kečki, lėdma wſchſche hacž ſchulſki hólčžez,
 krynjachu ſ woprėdka krajinu, hdyž pač dale a wſchſche pſchindžech-
 my, bėſche bo wſcha kėrcžina ſhubila, a ſucha trawa mēnjjeſche bo
 jenicžy ſ kamjenjotej, puſtej a nahej krajinu. Huſto naſhadžachmy
 ſchkalbiſny překi pſchew naſchim pucžom ſ naſchymi brjohami.
 Někotremužkuliž „jėdnemu“ bėſche tajka ſkladnoſć wulžy witana,
 ſo móžeſche ſe ſedla ſkocžicž a konika ſa wuſdu wſacž. Wnoſy
 wot naſ wſchal njebėchu ſwucženi, na konju ſedžecž; duž bėſche
 ſa nich wobčežne, woſebje wobčežne pač je, hdyž maſch w tač
 wuſkim ſedle ſedžecž kač je tu waſchne. Pódla teho je tichemjen
 ſa tač kuſchi rjemjeń pſchipaſany, ſo njemóžeſch ženje nohu někač
 wupſchestrjecž. Někotry ſedžeſche na konjazym khribjecze, ſo bė
 ſrudnje na njeho hladacž, a čžim ſrudniſcho, čžim dlėje hižo na
 konju ſedžeſche. Škóncžnje wuhladachmy tola ſ radoſću bėle
 ſtanicžki koſalkſkeho „lagera“ pod „hórſkim ſedlom“, a hlaj, dolho
 čži ſawěſče njetrajeſche, ſo bė bo kóždy w ſwojim bydlenčku
 ſaměſčič. Tu móžachu ſtawy, pſchewbite hacž na koſče, ſ dobrej
 khwilu wotpočžowacž.

Pſchi Szardar Bulaku — prajachu nam, ſo tute ſłowa rėkaja
 „bohotowe žėrlo“ — nimale woſrjedž wobėmaj kóncžojtmaj,
 wulkanſkimaj horomaj je ruſke wójniſte ſarjadniſtvo ſylnu koſalkſku
 ſtaziju poſtajiło. W lėče leži tam wobkom ſtow muži. Maſ dla
 bė tam hiſchče ſto woſtało. W ſymje je tam tač ſurowa ſyma
 a njehoſpodliwje, ſo wojazy tule ſtaziju wopuſchčža. Šynna ſtazija
 ma tu mjeſu ſtražowacž. Pſchi Araracze bliži bo Perſiſka a turtow-
 ſka mjeſa ruſtemu zarſtwu. Namjeńni tutych tjičoh krajow njeſbu
 w pſchecželſtwje mjes ſobu živi. Kurdowje lėborka w Turkowſkej
 a w ſchahowym kraju bo do teho wuhladaja, ſo ſebi Ruſowje
 wot kóždeho zuſbnika w kraju pač žadaja. Hdyž je w jich kraju
 tač ſucho, ſo wody nimaja, dha pytaja mačžinu, ſa čłowjeka a ſa
 ſtót jenač trėbnu, tež ſa mjeſu, hdyž jim Ruſowje hroža. Tač
 je tu ſkóncžnje k wėčnej wójnje pſchichlo, hdyž bo čłowſke žiwjenje
 runje wyſoko njewaži. Wjele bo tu tšela, a rubježne nadpady
 turtowſkich a perſiſkich Kurdow bo huſto ſtawaju. Tola tež ruſkim
 Kurdam bliſto Ararata njemóžeſch dale wėricž, hacž widžicž;
 powjeda bo, ſo ſu woni hižo huſto mjeńſche karawany wurubili,
 kotrež wojeńſkeho ſchita njemějachu. Čhžyl-li ty ſamlutki Ararat
 wopytač, dha mělo to ſa tebe ſwoje wobčežnoſće; móhlo bo
 čži tač ſeńcž, kač kóždemu druhemu pucžowarjej, ſo měl bo ſameje
 koſchle ſ naheho čžela wotrječ. S nami bėſche ſylny wojeńſki
 pſchewod, duž móžachmy bjeſ ſtracha byč, kač dolho hromadže
 woſtachmy. So by bo wot naſ wotbalik, njebych čži radžik.
 Sedyn wot naſ bė ſ jenyh Koſakom ſchol, ſo by kurwoth a
 podobnu pjeriſun tšelač. A hlaj, tróžy bo na njeho wutšeli.
 Wulke ſbože bė ſa njeho, ſo bėſche bo tšeler njelepje mėrik.

Móžno, ſo čžyſche bo tšeler wječicž: něotre dny do naſcheho
 wopyta bėchu tam kurdſkeho rubježnika ſaſčili.

(Potracžowanje.)

Woczi Marcžin.

I.

Radwoč mječſche w ſaſtarſku něhdy tjičoh pichotnych khlopžow.
 Čži rėkachu Šrjehoč, Michal a Marcžin. Čžej ſu byli a kač ſu
 jim do domu rėkali, njemóžu rječ.

Čži paſychu na wulkich paſtwiſchčžach bliſto Bronja kruny.
 Hromadže ſedžo bajachu wo tym, ſchto by žadyn rad byl, hdyž
 budže wulki.

Šrjehoč ſanjeſy huſto tule pėſnicžku:

Starſki muž bych radny byl,
 So bych ludži trapič móhł!

Pėkniſchi bėſche Michal. Pſchecžimo tajkemu žadanju wón

prajesche: Ludži trapicž a pschesčehacž? Ně, swarnuj to Bóh. Ale jich hladacž a pasčž, by mi lubo bylo.

A Marcžin? Wón ponižny měnjese: Najebacž tajke blady! Mi by doščž bylo, bych-li nahladny womežer byl. Rad chyzl žwoje stablescho pasčž.

A hlajče: na czož bě žanemu w mladosczi schlo, tak žo tež kóždemu sta.

Grjehoř mějesche dobru hlomu. Duž jeho do města na schulu dachu. A hdyž bě tu wukhodžil, žo do Prahi poda, so by žwětne prawijna wuknyl. Čžesčelatomny žedžesche ja tym, tak by žo psche wschěch towaršchow do wjercha spral. Teho dla žydasche wo dnjo a w nozy w schuli a w knihach, so bě wschón blědy kaž žydk a žuchi kaž kóščž. Sa to pak doby žebi pola wučžerjow wulku šwalbu.

Čži jeho kralej poručžachu, so by jeho do žwojeje kenzlije wjal. A tudy wón bórny, tak mlody hacž bě, se žwojej mudrej radu čžęny rjad wyšokého žudnika dozpě.

Kral, žesnawšchi jeho roshladnu hlomu, bu jemu dobry a jeho ja žwojeho tajneho radžicžela postaji. Hlaj, to bě nětk wjazny, hacž bě žebi tehdy pschi krumoch bal, wo wjele wjazny staršeho mužža.

Hacž je nětk ludži trapil a schtrěl, powjedam potom.

Ščto pak bu s Michalom?

Tež wón do města pschińdže, a pobnyšchi tachantski hólčez, bu do Prahi daty, so by na duchowstwo studowal. Ja čžimž jemu hižo dawno wutroba džěsche. Wón žwěru wuknjese. A jako bě wuwuknyl, jeho ja kaplana wsachu, a ja něščto lět bu wón knjes farar.

Dofelž bě ponižny, mily a dobročžiny ja šhudy lud a dofelž tež wjedžese pschefory s lubosčžu jednacž a žurowym knježim s dobremu rěčžecž, nadoby šwalbu po žylym kraju. A hdyž bě dotalny tachant se žmjercžu božemje prajil, bu wón na jeho městno wufwoleny.

Tak bě nětk duchowny pastyr, ja čžimž bě w mlodych lětach žonił, ale wjetšchi, dyžli bě jemu hdy na myšle schlo. A kaž bě to prjedy na myšlach měl, pašesche wošady se žwěrnej duschu kaž dyrbi byčž. —

A tak mějesche žo s Marcžinom?

Tón žlužeseche tójščto lět na knježim dworje, najprjedy ja jehnjazeho hólža, potom bu hotowy womežer a posdžišcho měščeř. A jako womežer na tachantskim kuble w měščže wumrje, jemu knjes tachant tute womežerstwo do rukow da. To běšche dobra a bohata šažlužba.

Džiwna wěž! Kiž běšchtaj sa mlode lěta krumy hromadže pažtoj, běšche nětko jedyn žlužobnik a druhi jeho knjes. Wón pak njeběšche hordny ale wobkhadžowasche se žwojim womežerjom kaž s bratrom.

Kak žo tola na žwěče žpodžiwnje wjedže! Kaž běchu žebi něhdy w myšlicžkach wěščžili, bě žo jim stalo: přenimaj wyschšche nadžateje měry, a tječžemu tež pschihódnje doščž.

II.

Hladajmy dale.

Něščto lět posdžišcho witasche Budnyšchin žwojeho krala. Tón běšche pschijěl, so by tu nělotre njedžele na hrodže pschebnywal. Wschelazy panojo běchu s nim žobu, a wě žo knjes tajny radžicžel tež. Tón žyle šabnyšchi, so je krumjazny hólž byl, stupasche prosty, jako by prajicž chyzl: Hladajče, ludžo, kajki žym wyšoki pan!

Teho drašta běšche s čžorneho drohotneho žomota, a na nim žwěčžeseche žo rječžas s ryšeho šlota a na porstach blýšlotachu žo pjerščženje. Ale na stalach běšche tak žuchi kaž šradany tkalž, a do woczow bě blufi a blědy kaž s khorosčžu šdrjeny. Tola to njebě wina khorosče, ně, ale wina šaslobjenosče. Pod jeho wošobnej draštu bydlesche hruby duch. Kóždy pod nim stejazy šastojnik na njeho škoržeseche, a wbohim poddanam žo husto mjelčžo krala njeprawda sta.

Knježa městoweje rady a tachantszy knježa pschińdžechn psched krala s čžęnym powitanjom na hrod. Ššamo žo wě, so běšche tachant mješ nimi přeni.

Grjehoř, po boku krala žedžo, wulkej woczzi na žwojeho něhdyšchego towaršcho čžinjeseche. Lědma jeho šesna, tak bě žo Michal s lětami pscheměnil a rošrostl. Woblicžo bě čžerstwe, štawy ščeroke a žiwot tolsty kaž žud.

Grjehoř pschi žebi rjekny: Se to tón tehdyšchi hwižl? Teho jeho lěnje žiwjenje žalošnje formi, a ja žym pschi tucžnych blidach kaž wukutlena wóchla! Haj wschal haj, prošdnikam do tuka dže!

Njepopscheyerški duch počža žo s njemdrjenjom žufacž a wicž. Hordny Grjehoř budžišche najradšcho wšal, so by žo tachant tež psched nim tak ponižnje klonil, jako psched kralom. To pak što nješta. Psched nim wschal runje tak hlubokého poklonjenja trjeba njeběšche, a tolstym žo tež čžętko ššhila. Duž žo tón hordacžk roshněwa. Žemu psches mošny těli: Hladaj žo bobola! Šutlacžo čžataj! Že lěnje a tolstje počče chžemy čži wotbicž. Potom čži šhilenje masnišcho prošdže.

Haj, wón žam džě mějesche lěnich a prošdnich dnjom doščž, a tola wosta kaž žuschenka. Ale knjes Michal, kak móhl tón lěnjeho pasčž? Wot ranja hacž do wječžora mějesche pošnu štrou ludži. To mějesche wschelako radžicž, žalošče pokojecž, šažaklych žwaricž, šwadženych jednacž, kemsche wotžeržecž a dary wudželēcž. Potajkim njebě to šawidne hrěščenje na lěnje dny nicžo hacž šlepy a ššchidžazy šmylk.

A jako šawistnik do teho pschińdže, kak wschitkón lud Michala s lubosčžu na duschi nožny, počža jeho šawicž hórje kušacž a žracž. Wón nawari žebi šlu radu, kak by Michala šdrěl.

(Potracžowanje.)

Pod lipu na dworje měra.

(Potracžowanje.)

III.

W wješelach pod lilijemi
Paž žo rjeni,
Mój duch žebi požada
Šběhnyčž žo kaž hodlet dužy,
Šhryšta ruzy
Parlow wrota wotewrja.

Duž tež Knježe Šesom Šhryščeže
Čhyzl mi wěščže
Š hnady njebo wotewricž,
Kiž žy prajil: Ščžinu žanu
Malamanu
Njebudžesč ty dolemicž.

A šbóžnosčzi ja škutkow žanych
Nimam šhmanyč,
Š kotryčžž móhl žo trošchtowacž,
Košchu pak na žmjercže brjošy
Tvojeje nošy,
So chyzl ty mje s žebi wsacž.

Nječ žwět ja mnje se wschěm pada,
Mój duch žada
Dožpicž s trónej jehnjecža,
Šdžez čži žyly Šherubimow
Šerafimow
Š jubelšhlošom pošlužža.

Pschčeče čželne šwajški moje,
Šdžeržče tvoje
Šesu, hacž do pschistawa
Moju kóž s tym honam měrnym
A twojim žwěrnym
Wozam wěčžnoh' stableschka.

Nicžo njedžerž mje na duschi,
Mój čžasž kuschi,
Ščtož wot teho žwěta je
Kak móhl w puščžinach žo šchmjatačž
A niz šhwatačž
Do njebjeskej' miliny.

Tu kaž wo žni pucžujemy,
Bliže džemy
A dnjej, kiž sa wschěch wazny je,
Ty móž'sch naž psches žmjertne wrota
A městu šlota
Wjesčž do wěčžnej' rjanosče.

Dušchom šbóžniko špoččž wěru,
A twojom' měru,

Kotraž dze psches mróczele,
Moja duscha tebe žada
A cze hlada,
Hacž bo wotkal posbėhuje.

Ty sam schtrafu nješt by ja mnje,
Spomni nėt na mnje
A psched Wótzom fastup mje,
Budž mój sarėcznik tam prawy,
Moje stawy
Budža stanycz wjekele.

Jesu, tebe chzu ja khwalicz
A czi palicz
Wopor czištej lubosce,
Žiwjenje by Božich džeczi
W tamnym śwėczi,
Schromadž t nim tež bebi mje.

Wschelate i bliška a i daloka.

— Szriedu po šwjattach mėjeje konferenza herbškich duchownych šwoju hłownu šhromadžijnu w Budyschinje. Nimale wschitzy herbšzy duchowni bėchu šo sechli. Pšchedšyda, knjes farar Šakub, wotewri šhromadžijnu i nutrnej modlitwu. Š cžoplymi šłowami špominasche na semrjetešo knjesa fararja em. Rėadu nėhduschešo šwėrnešo šobustawa našeje konferenzy a na nadžije polneho mlodženza studentu Mrosaka, kotrehož bėsche tón knjes wotwolal, prjedy hacž mójesche do škufkowanja w naš Šserbach fastupicz. W džaknym wopomnjeczu wschitzy postanychu. Jednasche šo dale wo nowoczišeczu našeje herbškeje biblije, kotryž ma šo i wjetšim czišecžom ša nėkotre lėta wot našešo hłowneho bibliškego towaštwa štač. Dofelž je to wulki wopor, kotryž bibliške towaštvo našemu ludej pschinješe, je tež pschecž, šo bychu lubi Šserbja tónle nowoczišecž se šwojimi darami podpjerali. W tej myšli bėsche šo tež 3. džen šwjatkow w Michalskej wožadze bibliški šwjedžen šwjeczil, kotryž je šo psches Božu hnadu na najrjeišcho poradzil. Ša to šwėdczi tež bohata kollekt, kotraž bėsche na herbškim temšchenju wjele wjetšcha, hacž na nėmskim. Knjes pschedšyda wošjewja, šo budže šwjedžen šwontowneho mišionštwa šo w Nješwacžidle šwjeczič. Šserbške přėdowanje je dobrocziwje knjes farar Waltar na šo wšal a nėmske knjes mišionški direktor Schwarz i Šipka. Ššwjedžen budže šo wschėdny dženi šwjeczič a lubi Šserbja hišcže w prawym cžaju nadrobnishe našonja, šo bychu šo na šwjedžen hotowali a jón w rjanej licžbe wopytali. Knjes pschedšyda je šo ša to prózował, šo njebychu šo do nowoje zyrkwinskeje galerije wopacžne wuloženja herbškich mjenow štajili, kajtez mamy w nėmskich knihach, hdžež šu Nėmzy bješe wschešo rošumjenja herbške mjena wuložili. Nastawki wo jenotliwych wožadach ša nowu zyrkwinstu galeriju pschihotuja herbšzy duchowni. Kaž pak je pschewidžecž, njebudže najšterje wupišowanje našich Łužickich wošadow do pschichodnešo lėta wulhadžecž šapocžecž. Šara šwjekeleze bėsche, šo mójachmy šlyšecž list knjesa fararja Sawčeka, kotryž je nėhdy dolhe lėta w naš Šserbach jako duchowny škufkował, kotryž je nėtko i duchownym w Amerizy pola šwoješo šlowaškešo naroda. Š hnujazyimi, hluboko šacžutymi šłowami špominasche w tym lišcže na šwjercž našešo wodžerja Šmišcha. Š jeho rjanešo duchapolneho lista podamy lubym cžitarjam nėšcho w pschichodnym cžišle. Š džaknej modlitwu wobšamny městpschedšyda knjes farar Mrosak-Budeščanški pošedženje našeje herbškeje konferenzy, kotryž bėsche knjes farar Šakub jako pschedšyda šašo w šiatej žiwosčzi nawjedował a kotraž bėsche šašo šjawne šwėdcženje wo tym jenym duchu, kotryž herbškich šastojniškich bratrow šjednocža w lubosčzi ša jich lud.

Šošedženju herbškeje konferenzy pschisamny šo hnydom hłowna šhromadžijna herbškešo lutherškešo knihowneho towaštwa. Knjes pschedšyda poda hłowne šlicžbowanje, kotrež rjane šwėdcženje da, šo šu wobštejnoscže w polkadnizy šo wo wjele polėpschile. Wón dale šjewi, šo šo pošlednjejš knižy „Timotheus“ a „Ššlubjenty kraj“ wot ludži rad šupujetaj a šo budže šo nadžijomnje žyly šklad rošpschedacž. Na nowe lėto ma šo nowa kniha pschihotowacž. Šajka wona po wopšhijeczu budže, njebu hišcže domuradžene, ale t dalschemu rošpominanju na pschichodne šėndženje psche-

wostajene. Tež wo tym šo šašo špomni, šo je w ludu pschešo šašo žadanje po nowym wudawku „Zionškich hłošow“ a šo budžemy šebi na to myšlicž, je šašo i nowa wudacž.

— Nowotwar Malešchanškeje šchule šo w bliškim cžaju šapocžnje. Šwar je šo wustojnemu twarštemu mišctrej Šilianej we Wósportu pschepodal. Duž wschaf budže nėtko druha šchula w Malešchezach natwarjena. Šdy pak budže tam přėni herbški wucžer pschińcž, je wulke prašchenje. — Bohu žel je njenadžujzj šandženy tydžen šašo mlody herbški wucžer semrjel, wucžer Šschizan w Boschezach. Duž budže šašo jene herbške wucžerške městno wuprėdnjene wostacž dnrbjecž.

Železna wutroba.

Wón bėsche prawy njedocžnik, Šchibarjež Šhorla. Kaž bėsche dobry a duschny jako hólz byl, tajki šhroblj a bješbóžny bėsche w pošdžiškich lėtach. Šo drje i wjetšcha na tym ležesche, šo bėsche macž we šwojej wulkej lubosčzi pschecžiwu njemu šłaba byla a njebėsche pruta trjebala, hdžež bėsche nušnje bylo. Šana wón wjazy njemėješe, tón bėsche hižo wumrjel, hdž bėsche wón lėdma lėto štary byl. Nėtko hižo w pošlednich šchulškich lėtach wschelate hluposče cžinjese a macžeri šrudobu nacžini, a jako bė konfir-mėrowany, šo šamkarjejš do wucžby da, cžinjese je hišcže hórje a pschešo by mišctre šašo pschichol a na nješo škorzil.

Potom by wón šódny krocž polėpschenje pschilubił, a juntrócž, jako bėsche wschón rošbudženy na šwoje nješicžomnosče, wudžela i worzla wutrobu a da ju macžeri t wošnamjenju pokuty a roš-kacža. Šle wón šłowo njedžeržesche, a jako bėsche šašo tajki lóhkomyšlny škuf škucžil, šo wón šam hańbowasche a njechajše macžeri wjazy psched woczi škupicz, wón cžekny won do dalokešo šwėta, džesche na šódž a cžehnjesche do Ameriki. Š Šew-Yorka pišasche šwojej macžeri a jej pošt šjewi, na kotryž mójže jemu pišacž. Šle w Amerizy šhubi šnutškwonu mój, wón bu dundał, šhubjeny na dušchi a na cželi. Šak minyčtaj šo dvě lėczi. Š cžakami bėsche šo na pošcže ša listom prašchal, ale žanešo namafal.

Šunu, hdž šašo i towaštwa šwojich šlych towašchom pschińdže a šhablajo po hašy džesche, jemu do myšlow pschińdže, šo na pošcže ša listom wot macžerje woprašecž, pschetož pschi wschejš šwojej štaženosčzi mėjeješe žedženje po nėčim, šchtož by jeho šmėrowalo, šo njeby šo šam psched šobu hańbowacž trjebal. Šaj, wón list namafa, a jako jón wocžini, ležesche w nim — ta worzlowa wutroba, kotryž bėsche nėhdy macžeri daril. Šato tule šapju, kotraž wutrobu wošnamjenjesche, wocžini, njenamafasche tam ničšo hacž kufš papjery, a jako na nju pohlada, widžesche wot macžerje i tšchepotatejš ruku napišane te šłowa: „A tón šhubjeny šyn rjekny: Ša chzu šo šbėhnyč a t mojej macžeri hičž a t nej prajicž: Macže, ja šym šhrėšchil w njebješach a psched tobu, ja dale wjazy hódny nješšym, šo bych twój šyn rėtal.“ Šo jeho je želešnej mozu šapichimny, wón šo rudžesche, „šašo t macžeri“, w nim hłóš wołasche, „prjecž i šhubjenštwa a hrėcha t jejnej lubowazejš wutrobje.“ Š wón šo wróczi. Wón pschistaji šo na šódž a šak mójesche šo darmo pschewjesč.

Kajke bėsche powitanje domach? Šunje kaž w šcženju wo šhubjenym šynu. Šona bėsche hižo dawno na nješo cžakala, a jako jeho pschińcž widžesche, bėžesche jemu napschecžo, jeho wobjima a jeho plafajo t wutrobje cžehnjesche. Wón pak pschimny do šafa a poda jej worzlowu wutrobu. „Macže“, rjekny wón, „wšmi mje šašo horje a wėr, šo chzu nėtko hinašchi cžłowjeł byč.“ Š wona pošna w jeho wocžomaj, šo budže tón krocž šłowo džeržecž. Bohu džakowano, wona šo njemolesche. Šle nėtko bu wjekele w domje po dolhejš, dolhejš šrudobje a wjekele bėsche w njebješach na hrėšchniku, kiž bėsche pokutu cžinil.

Dalije dobrowólne dary ša wbohe armenishe šhrotj:

Š Bukecžanskeje wošady:	
Wujanzowa i Bulež	1 hr.
Wóbligowa	7 =
Šekłowa	2 =
Šajka we Wuježtu	5 =

Šhromadže: 15 hr.

W mjenje wbohich šhrotow praji wutrobny džak

Šólcz, redaktor